

CULTUURHISTORISCH CENTRUM

OLDAMBT

Jaarplan en begroting

2022

Inhoud

Inleiding	2
I - Tentoonstellingen en lezingen	3
II - Projecten en initiatieven	4-7
III - Publicaties	8
IV - Samenwerking jaarlijkse activiteiten en evenementen	8-10
V - Vaste werkzaamheden	10
VI - Vraagbaak en onderzoek	10
VII - Bedrijfsvoering	11-12
VIII - Begroting 2021	13
Bijlage 1 - Activiteitenprogramma	14

Inleiding

‘Samen laten we erfgoed spreken’

In 2021 was het na de versoepelingen van de coronamaatregelen weer mogelijk om de jaarlijkse Open Monumentendag in het Oldambt weer vanuit het CHC te organiseren. Er was dit jaar opvallend veel enthousiasme bij erfgoedbeheerders om mee te doen, met nieuwe en hernieuwde deelnemers.

Wij zien dit enthousiasme en deze betrokkenheid als belangrijke, te koesteren, krachten binnen het erfgoedveld in het Oldambt. Het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt vervult hierbij een coördinerende en faciliterende rol en geeft invulling aan de communicatiemiddelen. De opbouw van dit netwerk zien wij als een belangrijk aspect van ons werk, waarmee we een vertrouwensbasis creëren om gezamenlijk, met andere organisaties, het werk voor het Oldambtster erfgoed te versterken.

Tegelijkertijd loopt het Cultuurhistorisch Centrum Oldambt als organisatie aan tegen de beperkingen van de huidige bezetting van 0,4 fte. Deze basis is veel te smal om invulling te geven aan het werk waar het cultuurhistorisch centrum voor in het leven is geroepen. Veel werk wordt gedaan door zeer betrokken en hardwerkende vrijwilligers. Ook weet het centrum nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Maar om kwaliteit, continuïteit en toekomstgericht werken te kunnen bieden is meer professionele ondersteuning noodzakelijk. De organisatie van de in dit jaarplan opgenomen activiteiten is dan ook afhankelijk van de inzetbaarheid van voldoende kundige vrijwilligers.

Vanwege de smalle formatiebasis van het CHC heeft het centrum de jaren 2020-2021 een actieve rol opgepakt bij initiatieven binnen de provincie om middelen voor regionale musea en erfgoedinstellingen te versterken. Naast de Musea Heiligerlee maakt het CHC deel uit van het bestuur van de nieuwe coöperatie “Sterke Musea” voor een sterk Groningen. Daarnaast is er overleg met het Museum aan de A in Groningen om samenwerking vanuit provinciale middelen daadwerkelijk ten goede te laten komen aan de regio’s. In 2022 willen we ook een start maken met de verkenning van de mogelijkheden om het regionale bedrijfsleven te betrekken bij het werk van het CHC.

Vooralsnog zal het CHC vanuit het gemeentekantoor in Scheemda haar werk blijven doen. De noodzaak voor definitieve, publiekstoegankelijke huisvesting blijft spelen en het CHC blijft hierover met de gemeente in gesprek. Omdat de gemeente geen duurzame oplossing kan bieden is nog steeds geen definitieve huisvesting gerealiseerd. De versterking van het werk van het CHC voor erfgoedbeleving, archiefzorg en samenwerking is echter in 2022 prioriteit.

I – Tentoonstellingen en lezingen

Tentoonstellingen

- **Ode, 4 september 2021 – 6 maart 2022:** tentoonstelling in het Noordelijk Scheepvaartmuseum/Museum aan de A. Naast een expositie over 90 jaar geschiedenis van het museum is er een vooruitblik naar de samenwerking met musea en erfgoedinstellingen in de provincie. Met objecten van 37 instellingen: hiertoe heeft het CHC 4 foto's van de aanleg van de sluizen bij Nieuwe Statenzijk bijgedragen. Het bijbehorende verhaal achter de foto's is te bekijken in ons Digitaal Museum Oldambt.

Als gevolg van de coronabeperkingen zijn de in 2021 geplande tentoonstellingen doorgeschoven naar 2022:

- **Johannieters aan de Noordzeekust, nu gepland van 25 juni tot 24 juli 2022** in de Stefanuskerk in Finsterwolde. De expositie is een initiatief van de Ihlower Kloosterverein in Aurich en is een grensoverschrijdende samenwerking tussen tientallen organisaties in Oost-Friesland en Groningen. Het CHC werkt hierbij nauw samen met de plaatselijke commissie van de Stefanuskerk (St. Oude Groninger Kerken) en Jochem Abbes (expert en initiatiefnemer). Ook is er regelmatig overleg met de Groningse partnerorganisaties (Openluchtmuseum Het Hoogeland en commissie Mariakerk Oosterwijtwerd) over afstemming en gezamenlijke actie. Ten behoeve van de expositie in Finsterwolde wordt nog bekeken of het mogelijk is op of rond de locatie van het Johannierklooster Goldhoorn activiteiten te organiseren.
- **Jugendstil in Oost-Groningen:** in samenwerking met het Veenkoloniaal Museum in Veendam. De tentoonstelling is nu gepland van 30 oktober 2022 t/m 26 februari 2023. Naast een selectie van panden in de regio zullen diverse toegepaste kunstvormen te zien zijn, die in het gebied in zwang waren. De tentoonstelling zal later nog te zien zijn in het Jugendstilmuseum in Riga (Letland). In overleg met het Veenkoloniaal Museum bekijkt het CHC hoe invulling te geven aan de tentoonstelling en aanvullende activiteiten. Ook wil het CHC op later datum een deelexpositie of activiteit organiseren rond een collectie modetekeningen in zgn. Reformstijl, op jonge leeftijd gemaakt door Geertje Toren-Wiersema uit Scheemda. Deze prachtige potloodtekeningen geven een mooi beeld hoe de welgestelde boerenmilieus de nieuwe kunstvormen tot zich namen. Plan is om ook de modeopleiding van het Noorderpoort te betrekken om jongeren, met als vertrekpunt de vernieuwingsstijl van die tijd, aan de slag te laten gaan.

Lezingen/ Verhalencafés

Door het stopzetten door de provincie van de projectorganisatie "Verhalen van Groningen" is er geen mogelijkheid meer voor het organiseren van gezamenlijke verhalencafés. Door de onzekerheid van de coronabeperkingen en het ontbreken van een eigen (ook in de avonden beschikbare) publiekslocatie heeft het CHC voor het jaar 2022 vooralsnog geen lezingen gepland.

II -Projecten en initiatieven

(voor deze projecten worden waar nodig aanvullende middelen gezocht, sommige projecten zijn meerjarig)

Terug naar het Ambonezenbosje

In 2021 was het 70 jaar geleden dat zo'n 14.000 KNIL-militairen en hun gezinnen naar Nederland werden geëvacueerd. Ook was het in december 2021 60 jaar geleden dat het woonoord Carel Coenraadpolder gedwongen werd ontruimd. Van deze ontruiming zijn tv-beelden opgedoken. Samen met filmmaker Roeland Dijksterhuis (Studio Bruusk) werkt het CHC aan de realisatie van een korte documentaire waarin de Molukse bewoners van het woonoord hun gevoelens over die periode delen in relatie tot de historische tv beelden. In febr./maart 2022 wil het CHC een première-avond rondom dit thema organiseren samen met de Filmliga Oldambt en Cultuurhuis De Klinker. Daarna zal de documentaire een plek krijgen in het Digitaal Museum Oldambt.

Rampjaarherdenking 1672: aandacht voor vergeten vestingen

In de overleggroep van vestingmusea (musea Heiligerlee, Oudeschans, Nieuweschans, Torenwachters/Stadsgidsen Winschoten) heeft het CHC een aanjagende en coördinerende rol. Door de beperkte organisatorische en financiële mogelijkheden van de betrokken organisaties, zullen wij het activiteitenprogramma beperkt houden. In het Museum Slag bij Heiligerlee is een expositie gepland vanaf 1 mei onder de werktitel "Vergeten vestingen": wat is er nog te zien in het landschap. In de toren van Winschoten is een kleine overzichtsexpositie te zien met de 'highlights' van het rampjaar in de regio Oldambt. We bekijken of het mogelijk is samen met Biblionet een (fiets) route te maken rond het thema.

Daarnaast wordt ingezet op aansluiting in communicatie bij landelijke en provinciale platforms, zoals de stichting Rampjaarherdenking en GO350. Hiertoe willen we binnen de website van het CHC een portaal 'vergeten/verborgen vestingen' inrichten dat rechtstreeks naar de betrokken musea en aanvullende activiteiten leidt. Hiermee willen we bekendheid genereren bij een bovenregionaal publiek en (potentiële) bezoekers van het Oldambt stimuleren deze musea te bezoeken

Dag van de Oldambtster Geschiedenis

Tot 2019 organiseerde het CHC elke twee jaar de Dag van de Oldambtster geschiedenis rondom een thema, meestal in het najaar. Op deze dag verzorgen regionale organisaties activiteiten en presenteren zij zich voor publiek. In verband met de grote belasting van de organisatie rond Open Monumentendag willen we deze dag doorschuiven naar het voorjaar. Voor 2022 is het gepland thema: naar school. We onderzoeken de mogelijkheid tot samenwerking met middelbare scholen, om zo ook de verbinding te leggen met jongeren.

Digitaal Museum Oldambt

Het CHC beschikt naar verwachting de komende jaren niet over een locatie waar (vaste) publiekspresentaties mogelijk zijn. De coronacrisis heeft het belang van digitale mogelijkheden onderstreept. Binnen de museumwereld en het archiefwezen nemen digitale mogelijkheden een vlucht. Het CHC wil daarom de mogelijkheden hiervan onderzoeken om collecties en verhalen met eigentijdse technieken tot leven te brengen. Daarom is in 2021 een Digitaal Museum Oldambt ingericht. Hier worden op projectbasis jaarlijks enkele web-exposities toegevoegd. Deze bestaan uit verhalen die zijn opgebouwd rondom historisch beeldmateriaal uit de CHC collectie of andere digitaal deelbare bronnen. In de exposities wordt ook het publiek gevraagd om hun eigen kennis te delen, zodat een interactief museum ontstaat, dat kennis toevoegt aan het al bekende, en zo met 'citizen science' bijdraagt aan geschiedschrijving. De exposities zijn daardoor ook dynamisch van karakter en permanent beschikbaar voor iedereen en overal. Ook wil het museum bezoekers stimuleren om zelf de mogelijkheden van online-bronmateriaal te verkennen.

Binnen bij burgemeester Braak

In 2021 is hard gewerkt aan het scannen van de glasnegatiefcollectie van oud- burgemeester Braak. Braak was tussen 1905 en 1932 achtereenvolgens burgemeester in Finsterwolde, Nieuweschans en Scheemda(1905-1932) van Beerta . Je zou kunnen zeggen: de eerste Oldambtster burgemeester. In 2022 zal van de scans een selectie gemaakt moeten worden van de beelden die betrekking hebben op het Oldambt. Deze kunnen dan vervolgens opgenomen worden in de Beeldbank Groningen.

Collectiebeheer en -behoud

Het CHC beschikt over diverse fotocollecties en (particuliere) archieven en archiefstukken. Regelmatig benaderen inwoners het CHC voor de overdracht van beeldmateriaal of archiefmateriaal. Er zijn op dit moment geen duidelijke richtlijnen en de tijdelijke huisvesting is niet geschikt voor het verantwoord opslaan van deze materialen. Ook is het CHC personeelsmatig niet toegerust voor dit werk.

In 2022 wil het CHC in samenwerking met onder meer Groninger Archieven, Erfgoedpartners en de gemeente komen tot een helder beleid in het overnemen, bewaren en ontsluiten van archieven en beeldmateriaal. Onderdeel hiervan kunnen ook de woonkaarten van Winschoten (1913-1940) zijn die reeds gescand zijn door vrijwilligers van het CHC.

Het CHC wil ook onderzoeken of binnen dit project inzet op vrijwillige basis mogelijk is van (oud) medewerkers van Direkt Doc(rijksarchiefafdeling in Winschoten).

Versterking Erfgoedveld Oldambt: samen laten we erfgoed spreken

Onder de slogan 'Samen laten we erfgoed spreken' wil het CHC een aanjagersrol spelen in het versterken van de samenwerking tussen erfgoedorganisaties in het Oldambt. Het Oldambt is binnen de provincie onderbedeeld als het gaat om middelen voor erfgoedbeleving. Tegelijkertijd zijn er bijzonder veel organisaties en inwoners actief in het behoud van lokaal erfgoed en het openstellen daarvan. Het CHC ziet als kracht van het Oldambt dat veel van dit authentieke erfgoed in het unieke Oldambtster landschap ligt en daar ook een sterke verhalende relatie mee heeft. Het Oldambt is eigenlijk een groot levend museum. Tegelijkertijd blijkt uit eerder door het CHC uitgevoerd onderzoek dat veel van deze organisaties moeite hebben in de toekomst openstelling en behoud te garanderen, in belangrijke mate door een teruglopende beschikbaarheid van vrijwilligers en middelen.

Het CHC denkt dat een planmatige aanpak noodzakelijk is om de erfgoedbeleving in het Oldambt ook in de toekomst te kunnen garanderen. Voor het maken van een visie en een toekomst- en actiegericht uitvoeringsplan, met oog voor de diversiteit en eigenheid van organisaties, zijn middelen nodig. We zouden graag hiervoor een beroep doen op de mogelijkheden van het NPG, Regiodeal, provinciale middelen, samenwerkingen met het Museum aan de A en vanuit de (mede door CHC opgerichte) coöperatie Sterke Musea.

Initiatieven en projecten in het kader van Toukomst en NPG Programma Oldambt

In maart 2020 heeft het CHC 3 ideeën ingediend voor Toukomst. In samenwerking met onder meer musea Heiligerlee, Fraeylemaborg en het Streekhistorisch Centrum Stadskanaal is het Toukomst-project [Sterkere musea voor een sterk Groningen](#) uitgewerkt. Dit project is gehonoreerd door het NPG-bestuur met 2 miljoen euro voor een periode van 10 jaar.

In 2021 is mede door het CHC de coöperatie Sterke Musea opgericht. Deze heeft als doel om de Groninger musea te versterken en te verbinden. Hierdoor zijn de Groninger musea beter in staat hun taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van cultuur- en erfgoed en behoud uit te voeren. Dit doet de coöperatie door de inbreng van deskundigheid en uitwisseling van kennis, zodat de musea:

- meer bezoekers trekken;
- een betere financiële basis krijgen;
- de educatie verder kunnen uitbreiden.

Zo draagt de coöperatie bij aan het bevorderen van culturele, toeristische en economische ontwikkeling en aan verbetering van de leefbaarheid in de provincie Groningen.

De coöperatie wil haar doelen bereiken door producten en diensten aan te bieden aan haar leden zoals:

- Het adviseren en ondersteunen van leden bij het uitwerken van de toekomstplannen van de musea en bij het werven van fondsen voor deze plannen;
- Het bevorderen van deskundigheid en advisering;
- Het opzetten van promotie en pr activiteiten voor de leden;
- Het verlenen of organiseren van diensten voor de leden op basis van afspraken met de leden;
- Het behartigen van collectieve belangen van de leden van de coöperatie;
- Het vormen van een centraal aanspreekpunt en het voeren van overleg betreffende beheers aspecten van de leden intern en extern met (overheids-)instanties, (potentiële) afnemers en leveranciers;
- Het uitvoeren van alle activiteiten die daaraan ondersteunend zijn;

NPG-programma Oldambt

Het lokale NPG programma gemeente Oldambt heeft in 2021 voor ons geen verdere concretisering gekregen. De ingediende project ideeën van het CHC zullen in samenspraak met de gemeentelijke organisatie in 2022 verdere uitwerking behoeven. Daarom nemen we deze ideeën hieronder op.

Actieprogramma Erfgoedvrijwilligers

Oost-Groningen ontgroent en vergrijsst. Veel kennis en kunde over landschap en geschiedenis van het gebied dreigt verloren te gaan. Voor historische verenigingen en kleine musea is het steeds moeilijker continuïteit te bieden. We willen nieuwe manieren vormgeven om bewoners actief

betrokken te houden bij erfgoed en geschiedenis en door dit levendig en “toekomstproof” te maken.

Dit is een initiatief van Cultuurhistorisch Centrum Oldambt. Wij signaleren veel interesse van bewoners voor geschiedenis. Tegelijkertijd worden de mensen die historische verenigingen en kleine musea als vrijwilligers draaiende houden, steeds ouder. Er lijkt een trend gaande dat mensen zich niet meer voor langere tijd aan vrijwilligerswerk willen verbinden. Wij willen onderzoeken hoe dit beter kan en deze organisaties ondersteunen om hun maatschappelijke functies in de toekomst te waarborgen.

Architectuurnetwerk Oost-Groningen/Erfgoednetwerk Oldambt

Oost-Groningen kent een zorgelijk imago. Gek, want het gebied kent een gevarieerde geschiedenis en veel bijzonder gebouwd erfgoed. Wij willen informatie hierover online beschikbaar maken. Hiermee ontstaat ook een netwerk van locaties voor kleinschalige culturele activiteiten en cultuurhistorische routes. Daarnaast is uitwisseling van informatie over behoud en restauratie mogelijk en draagt het netwerk bij aan sociale cohesie in dorpen.

Dit is een initiatief van Cultuurhistorisch Centrum Oldambt dat hierbij als trekker kan fungeren. Het Architectuurnetwerk kan beginnen in Oldambt en uitgebreid worden naar heel Oost-Groningen.

Achtergrond is dat veel bijzonder erfgoed leeg komt te staan en verval dreigt. Door informatie en beeld beschikbaar te maken voor iedereen, ontstaat een breder besef van de bijzondere waarde van dit erfgoed en de schoonheid in de regio. We werken samen met eigenaren en bewoners en betrekken onder meer studenten bij de uitvoering van het project. Er ontstaat een netwerk dat als drager kan dienen voor activiteiten en sociale samenhang. Gezamenlijk bieden we hiermee tegenwicht aan de negatieve en stereotype beeldvorming over de regio.

Lutje Geschiedenis

Kinderen uit kansarme gezinnen kampen vaak met een negatief beeld van hun leefomgeving. Zet cultuurhistorie in om hun collectief zelfbeeld te verbeteren. Laat jongeren kennis van ouderen vastleggen in bijvoorbeeld korte filmpjes over bijzondere plekken. Zo leren jongeren over hun dorp of stad, onderzoeken en presenteren en wordt geschiedenis bewaard voor de toekomst.

Dit is een idee dat Cultuurhistorisch Centrum Oldambt graag wil uitwerken met onderwijsinstellingen in de regio en met regionale media.

Waar kinderen in de regio in kansarme gezinnen opgroeien heerst vaak de gedachte: Het was niks, het is niks en het zal ook nooit wat worden hier. Weggaan lijkt dan de enige optie om daaraan te ontsnappen. In dit project willen we jongeren bewuster maken van de bijzondere en gevarieerde geschiedenis van hun leefomgeving zodat dit kan bijdragen aan een positiever zelfbeeld. Oost-Groningen is immers grotendeels door mensenhanden geschapen en kent een rijk verleden! Er zijn veel oudere mensen die veel kennis met zich meedragen over het verleden, maar dit blijft vaak in hun hoofd zitten en wordt niet vastgelegd. Via dit project willen we deze kennis vastleggen, waarbij de jongeren een actieve rol spelen om dit vorm te geven. Bijvoorbeeld door het maken van korte filmpjes over plekken of thema's die ook uitgezonden kunnen worden op de regionale tv en op YouTube geplaatst.

Jongeren leren zo onder meer onderzoeks- en mediavaardigheden en samenwerken. Door hen de verhalen in een nieuwe eigentijdse vorm te laten vertellen ontwikkelen ze meer bewustzijn en binding met hun omgeving. Samenwerking met scholen wordt gezocht.

III – Publicaties in De Oldambtster

Het CHC publiceert maandelijks 1 tot 2 pagina's aan historische verhalen in de gemeentelijke huis-aan-huiskrant De Oldambtster. Veel van de artikelen worden samengesteld door vrijwilligers. Ook werkt het CHC hierbij samen met Groninger Archieven en andere erfgoedorganisaties, die in samenspraak bijdrages verzorgen.

De maandelijks frequentie is intensief voor het kleine team van het CHC. In 2022 willen we de samenwerking met andere organisaties verder uitbreiden met bijdragen van nog meer lokale organisaties uit ons netwerk. Met de maatwerktraining Publieksgericht schrijven over erfgoed en geschiedenis (najaar 2021) willen we vrijwilligers van deze organisaties stimuleren om hieraan bij te dragen.

Voor 2022 staan geen grotere publicaties gepland.

CHC wil wel een start maken met de opzet van een project rond het (Groningse) werk van de geboren Winschoter en Joodse dichter en historicus **Saul van Messel/Jaap Meijer (1912 -1993)**. Meijer is de vader van de bekende journalist Ischa Meijer over wie in 2023 een biografie zal verschijnen. Idee is om over vader Jaap Meijer een publicatie te realiseren en in een begeleidend project te verbinden met kunst en/of jongerencultuur. Diverse kenners van het werk van Meijer hebben zich al bereid getoond hierin mee te willen denken. Planning: opzet project 2022/uitvoering 2023/24.

IV – Samenwerking jaarlijkse activiteiten en evenementen

In 2021 kon het CHC weer invulling geven aan de Open Monumentendag. Wij zien het (groeierende) netwerk aan erfgoedbeheerders dat hieraan deelneemt als een belangrijke basis voor verdere samenwerking.

Samenwerking erfgoedinstellingen

Organisatie Open Monumentendag en erfgoedoverleg

In 2021 was er weer veel animo bij erfgoedbeheerders om mee te doen aan de Open Monumentendag. Nieuw daarbij waren boerderij Hoogheem, de Westerse molen, kerk en toren van Scheemda en de kerk van Beerta. Dit jaar is ook een voorbereidende avond kort voor de dag zelf georganiseerd om het netwerk te versterken. Daarnaast is er een bezoekersenquête en evaluatie bij de deelnemende organisaties gehouden. De resultaten daarvan worden meegenomen in de organisatie van 2022.

Historische verenigingen

Met de historische verenigingen (Oud-Winschoten, Scheemda e.o. en Bad Nieuweschans) is meestal contact op ad-hoc basis op grond van specifieke vragen. Dit betreft dan vaak uitwisseling van kennis en fotomateriaal en doorverwijzing bij publieksvragen.

Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet

In 2021 heeft het CHC weer deelgenomen aan Open Joodse Huizen, in nauwe samenwerking met de projectorganisatie vanuit de Synagoge Groningen. Vanwege corona beperkte zich dit tot online-presentaties. In de evaluatie met de landelijke organisatie bleek dat ook regionale fondsen worden ingezet t.b.v. de landelijke projectorganisatie. Synagoge Groningen spant zich in om middelen die bedoeld zijn voor regionale projecten ook in te kunnen zetten voor de organisatie van de Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet in Groningen. Mocht dit traject doodlopen, dan kan het zijn dat het CHC moet besluiten om in 2022 de inzet voor dit project te staken.

De toren van Winschoten/Open Torendag

Ook in de zomer van 2021 heeft het Gilde van de Stadsgidsen/Torenwachters de middeleeuwse toren in Winschoten, de Olle Witte, met inachtneming van de RIVM voorschriften open kunnen stellen voor bezichtiging en beklimming.

Er is behoefte aan herinrichtingsmaatregelen voor veiligheid en presentatievernieuwing. Hierbij wordt gestreefd naar een interactieve tentoonstelling rond carillon en toren. De beiaardcommissie (Torenwachters, CHC en beiaardier) is hierover in gesprek met de gemeente.

Het CHC is m.b.t. tot de Toren vooral faciliterend, zoals het versturen van persberichten, het verstrekken van historische informatie en het ondersteunen van het overleg. De Stadsgidsen en torenwachters zorgen voor de praktische openstelling.

De Open Torendag is ook in 2021 vanwege corona afgelast. Voor 2022 willen we bekijken welke torens in het Oldambt mee willen doen: naast Winschoten kennen de kerken van Scheemda, Finsterwolde en Beerta losstaande torens die een bijzondere, landschapsgerelateerde geschiedenis kennen.

Erfgoedpartners / onderwijs

In 2017 en 2018 is een lespakket geschreven voor het basisonderwijs over de regionale geschiedenis. Dit is een standaard pakket met speciale aanvullingen voor het Oldambt voor communisme, Joodse geschiedenis en het carillon. Het CHC draagt zorg voor de leskisten voor de eerste twee groepen van het basisonderwijs en is het verzamelpunt voor overleg tussen de betrokken partijen. Er zijn aanpassingen gewenst. Het CHC heeft zich in 2020 aangesloten bij Erfgoedpartners. Er is overleg over het verder invulling geven van onderwijsprojecten, maar het CHC beschikt niet over formatie op dit vlak.

Festivals: Grasnapolsky maart 2022

Voor het invulling geven aan een bijdrage door CHC in 2021(inmiddels verschoven naar 2022) heeft Festival Grasnapolsky in afstemming met CHC bij het Waddenfonds een aanvraag gedaan om wederom expedities onder de noemer *Langs de vloedlijn van verdronken dorpen en oude kerken* te kunnen verzorgen. Helaas is deze aanvraag afgewezen. Bijdrage vanuit CHC in 2022 is dus onzeker.

Samenwerking Groninger Archieven

Het CHC werkt samen met Groninger Archieven t.b.v. beheer van de beeldbank Groningen.

Daarnaast draagt Groninger Archieven regelmatig bij aan de verhalen in De Oldambtster. Tot 2019 heeft CHC als archiefbeherende instelling ook deelgenomen aan de jaarlijkse Dag van de Groninger Geschiedenis. CHC ziet geen mogelijkheden om structureel deel te nemen aan deze dag. In 2022 wil CHC de samenwerking m.b.t. beheer en behoud van (particuliere) archieven intensiveren.

Cultuurplatform Oldambt

Binnen het Cultuurplatform Oldambt is het CHC voor het cultuurhistorische veld aanspreekpunt. Het CHC neemt (naar vermogen) deel in de overleggen en activiteiten.

V – Vaste werkzaamheden

Beeldbank

De deelname aan www.beeldbankgroningen.nl zal worden voortgezet. Er zijn steeds meer mensen die foto-archieven over willen dragen aan het CHC (zie project Collectiebeheer en behoud).

Open Monumentendag

Zie onder IV Samenwerking.

Carillon

Om bespeling van het carillon in de Toren van Winschoten en behoud van dit erfgoed te waarborgen beheert het Cultuurhistorisch Centrum de bespeling en versteking hiervan. Dit houdt in dat het carillon tweewekelijks bespeeld wordt door stadsbeiaardier Vincent Hensen. Tevens wordt het klokkenspel regelmatig 'verstoken' met nieuwe melodieën. Daarnaast wordt meegedaan aan provinciale activiteiten zoals de Open Torendag en landelijke initiatieven. Extra bespelingen worden mogelijk gemaakt door donateurs. Er is nauwe samenwerking met de Torenwachers/Stadsgidsen omtrent activiteiten.

Via de beiaardcommissie probeert het CHC noodzakelijke aanpassingen in de toren van Winschoten bij de eigenaar van de toren, gemeente Oldambt, te realiseren.

VI Vraagbaak en onderzoek

Bibliotheek:

In 2019 is door vrijwilligers een start gemaakt met het systematiseren van de bibliotheek van het CHC. In onze bibliotheek willen we van alle boeken die over de geschiedenis van het Oldambt verschenen zijn een exemplaar bewaren, dat ter plekke kan worden geraadpleegd voor onderzoek. In 2022 is gewerkt aan het omzetten van de catalogus in een database. We hopen in 2023 de catalogus ook online raadpleegbaar te kunnen maken. Voor de koppeling tussen database en website zijn echter middelen nodig.

Vraagbaak:

Hoewel het CHC geen rol meer heeft in het begeleiden van (gemeentelijk) archiefgerelateerde onderzoeksvragen van derden, weten juist steeds meer mensen de weg naar het CHC te vinden. Wij proberen vragen zoveel mogelijk door te geleiden binnen ons regionale netwerk, wat regelmatig leidt tot nieuwe onderzoeksresultaten voor de betrokkenen. Wij zullen dit naar vermogen blijven doen al zijn de middelen daarvoor CHC door gemeente ontnomen.

VII – Bedrijfsvoering

Huisvesting

De huisvesting in het gemeentekantoor in Scheemda is bedoeld als tijdelijk. In 2021 is tijdelijke huisvesting in de oude PABO aan de Mr. D.U. Stikkerlaan in Winschoten gevonden voor de Stichting Oud Winschoten. Het CHC achtte verhuizing van Scheemda naar de PABO alleen organisatorisch haalbaar als dit duurzaam zou zijn. Gezien het gegeven dat het college van B en W de beoogde ruimte slechts voor drie jaar beschikbaar kon stellen, zal het CHC vooralsnog vanuit Scheemda haar werk blijven doen.

Het CHC blijft graag met de gemeente in gesprek over de mogelijkheid voor gebruik van de aula in de PABO en voor verhuizing voor langere tijd en naar een definitieve locatie.

Personeel en organisatie

Organisatieversterking:

Missie en beleid: Voorheen werkte het CHC op basis van jaarplannen. Om het werk van het CHC behapbaar te kunnen houden en keuzes te kunnen maken is duidelijk beleid nodig. Hiervoor is vanuit bestuur en directie, in samenspraak met vrijwilligers een missiedocument opgesteld. In 2022 zal dit verder uitgewerkt worden.

Maatschappelijke waarde CHC:

In 2021 nam het CHC het initiatief voor deelname aan een pilotproject van onderzoeksbureau CMO-Stamm. Hierin wordt het CHC begeleid om, met het missiedocument als vertrekpunt, meetinstrumenten te ontwikkelen om de maatschappelijke waarde van het werk van het CHC in kaart te brengen. Hiermee kunnen we in de toekomst beter aantonen wat het belang van ons werk is. In 2022 hopen we met deze meetinstrumenten aan de slag te gaan.

Communicatie:

In 2020/21 is veel inzet gepleegd in professionalisering van de communicatiemiddelen van het CHC: website, nieuwsbrief, pagina Oldambtster, en communicatie rondom activiteiten. Invulling en beheer van deze middelen kost veel uren, deels van de directeur, deels van (enkele) vrijwilligers. Er is sterke behoefte aan een communicatiemedewerker die deze taken kan beheren en de mogelijkheden van sociale mediakanalen verder kan benutten.

Vrijwilligersbeleid

Met een zeer beperkte professionele ondersteuning van 0,4 fte zijn de capaciteiten en vaardigheden van vrijwilligers bijzonder belangrijk. Er zijn veel ideeën binnen het vrijwilligersteam voor toekomstige activiteiten en projecten. Tegelijkertijd valt te constateren dat de vaardigheden en mogelijkheden van vrijwilligers hun beperkingen kennen en dat de mogelijkheden om invulling te geven aan projecten en activiteiten daar sterk mee samenhangen. Hoewel zich in 2020 en 2021 nieuwe vrijwilligers hebben aangediend, waren er ook vrijwilligers die, veelal om gezondheidsredenen, hun werk (tijdelijk) hebben gestaakt.

De onzekerheid en onvervangbaarheid van vrijwilligers en de relatief hoge eisen die het werk bij het CHC stelt aan intellectuele en digitale vaardigheden, maken dat er een sterke behoefte bij het CHC is aan meer professionele ondersteuning.

Wij hopen in de gemeente een constructieve partner te vinden om de mogelijkheden hiertoe via regionaal beschikbare fondsen en regelingen optimaal te benutten. Erfgoedbeleving en bewustzijn van de regionale geschiedenis dragen immers bij aan een positieve identiteitsbeleving, aan brede welvaart, aan een gevarieerd toeristisch-recreatief aanbod en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en (nieuwe)inwoners.

Mogelijkheid junior directeur: Meerdere musea in de provincie Groningen hebben ervaring opgedaan met het instellen van een junior-directeur. Dit is een jonge professional of studierend persoon die zich graag wil bekwamen binnen het erfgoedveld. Bedoeling is dat iemand voor minimaal 6 maanden verbonden is aan de organisatie, voor meerdere dagen per week en volledig meeloopt met de directeur. De ervaring is dat zo'n persoon vaak bepaalde taken, die anders blijven liggen, invulling kan geven. Een maandelijkse toelage (stagevergoeding) is wel noodzakelijk. Het CHC wil in 2022 de mogelijkheid verkennen om een junior-directeur in te stellen.

Bestuur

Mevrouw. T. Dijkstra
De heer J. Groenbroek
De heer H.L. Hilarides (penningmeester)
De heer G. Nuus

Directie

Mevrouw I. Dekker (0,4 fte)

Vrijwilligers

Dhr. H. Brat
Mevrouw M. Buining
De heer R. Elderman
Mevrouw E. de Haas
Mevrouw F. ten Have
De heer W. Hemmen
De heer F. Kuiper
De heer J. Kuipers
Mevrouw S. Ploeger
Dhr. G. Wending
Dhr. K. de Warle

VIII - Begroting

Begroting 2022

Begroting 2022	Inkomsten	Uitgaven
Beeldbank	€ 1.200,00	€ 1.200,00
Terug naar Ambonezenbosje	€ 2.400,00	€ 2.400,00
Open Monumentendag	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Dag Oldambtster Geschiedenis Naar school	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Open Torendag		€ 500,00
Digitaal Museum	€ 1.000,00	€ 2.000,00
Johannieters aan de Noordzeekust Finsterwolde		€ 400,00
Beleefroute Graanrepubliek (doorloop 2021)	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Open Joodse Huizen		€ 250,00
Jugendstil tentoonstelling		€ 1.000,00
Bespeling carillon Winschoten	€ 6.600,00	€ 6.600,00
Personele kosten/vrijwilligers		€ 26.000,00
Trainingen vrijwilligers	€ 500,00	€ 500,00
Huur	€ 26.250,00	€ 26.250,00
Exploitatie		€ 4.000,00
Verkoop boeken	€ 200,00	-
Basissubsidie gemeente Oldambt	€ 24.000,00	-
Te werven/ tlv vermogen	€ 8.950,00	-
Totaal	€ 80.100,00	€ 80.100,00

De bedragen in rood betreffen vaste subsidiebedragen van gemeente Oldambt: naast de basissubsidie het bedrag voor de onderhoudsbespeling van carillon in Winschoten en een jaarlijks pr en activiteitenbudget voor Open Monumentendag.

Bijlage 1 – Activiteitenprogramma

Februari/maart		Première Terug naar het Ambonezenbosje
April/mei		Dag van de Oldambtster geschiedenis: naar school
Mei		Open Joodse Huizen?
Juni		Open Torendag (2 ^e zaterdag)
Juni/juli		Reizende expositie Johanniters aan de Noordzeekust, Finsterwolde
September		Open Monumentendag (2 ^e zaterdag)
Oktober	- febr. 2023	Tentoonstelling Jugendstil in Oost-Groningen (Veenkoloniaal Museum Veendam)
December		Carillon in Kerstsfeer